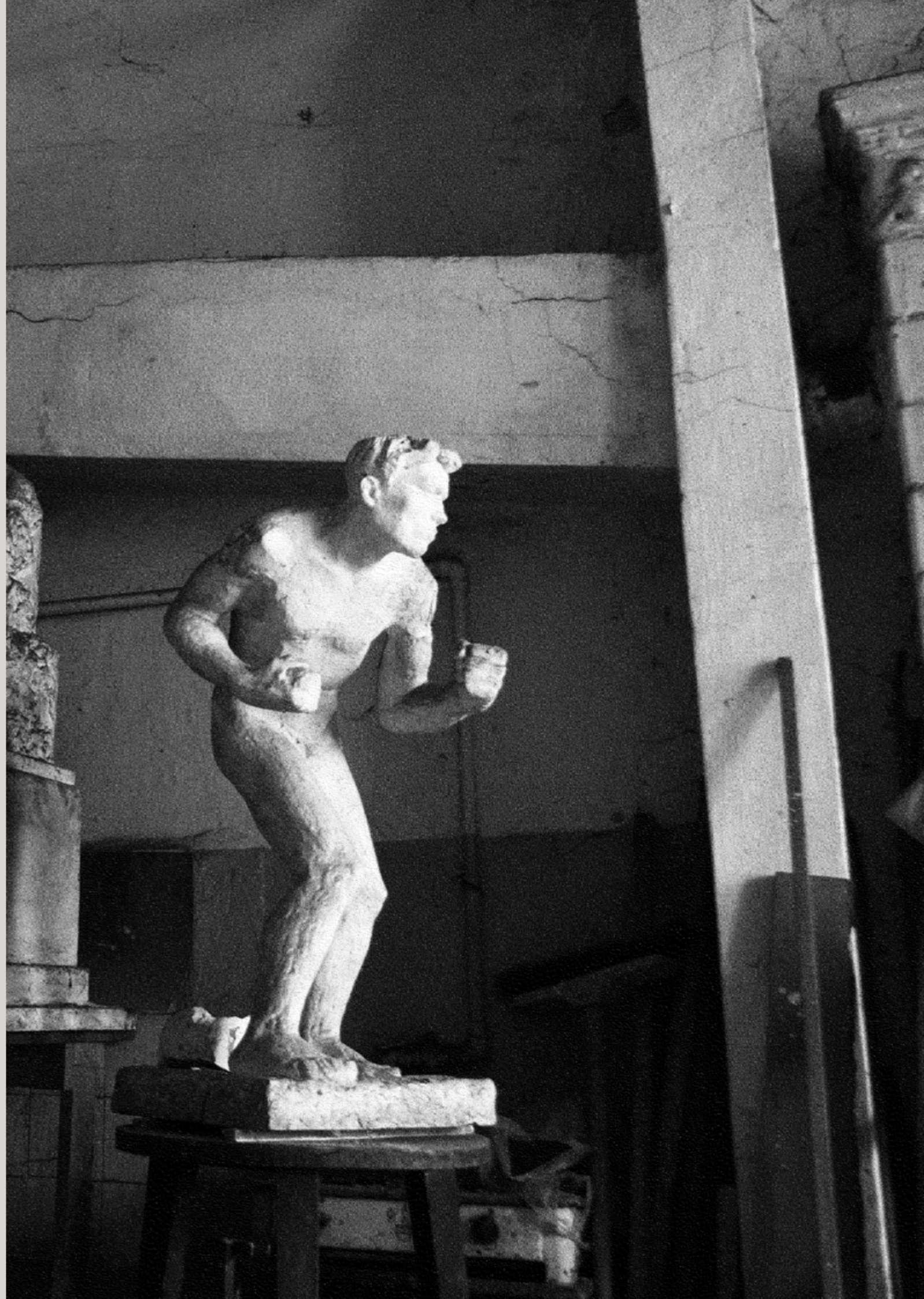
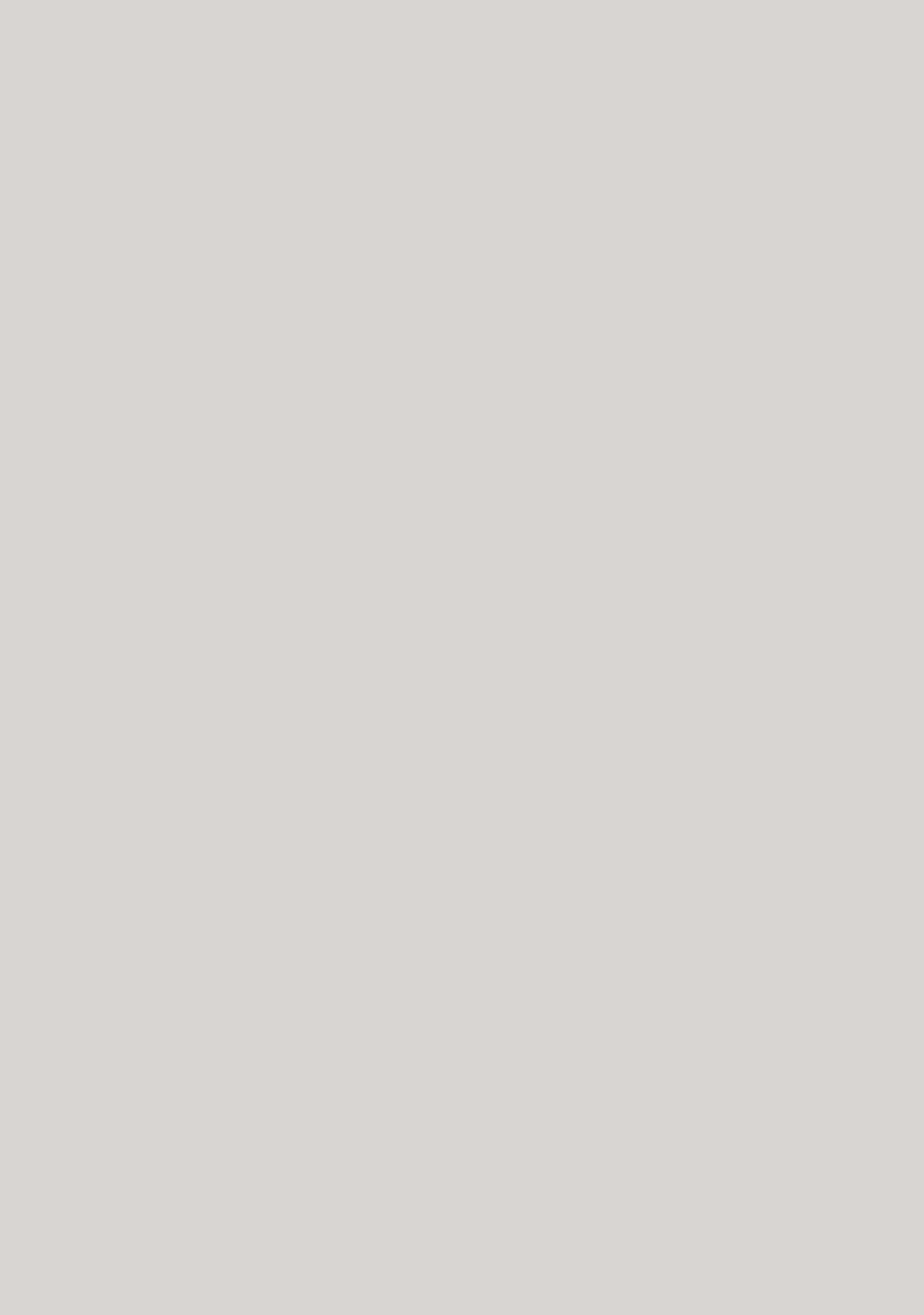

*

**RZEŹBY
ZNALEZIONE –
AUKCJA PRAC
JANA CYKOWSKIEGO**

23 lipca 2015 roku
Muzeum Rzeźby
im. Xawerego Dunikowskiego
w Królikarni

*

**RZEŻBY
ZNALEZIONE –
AUKCJA PRAC
JANA CYKOWSKIEGO**

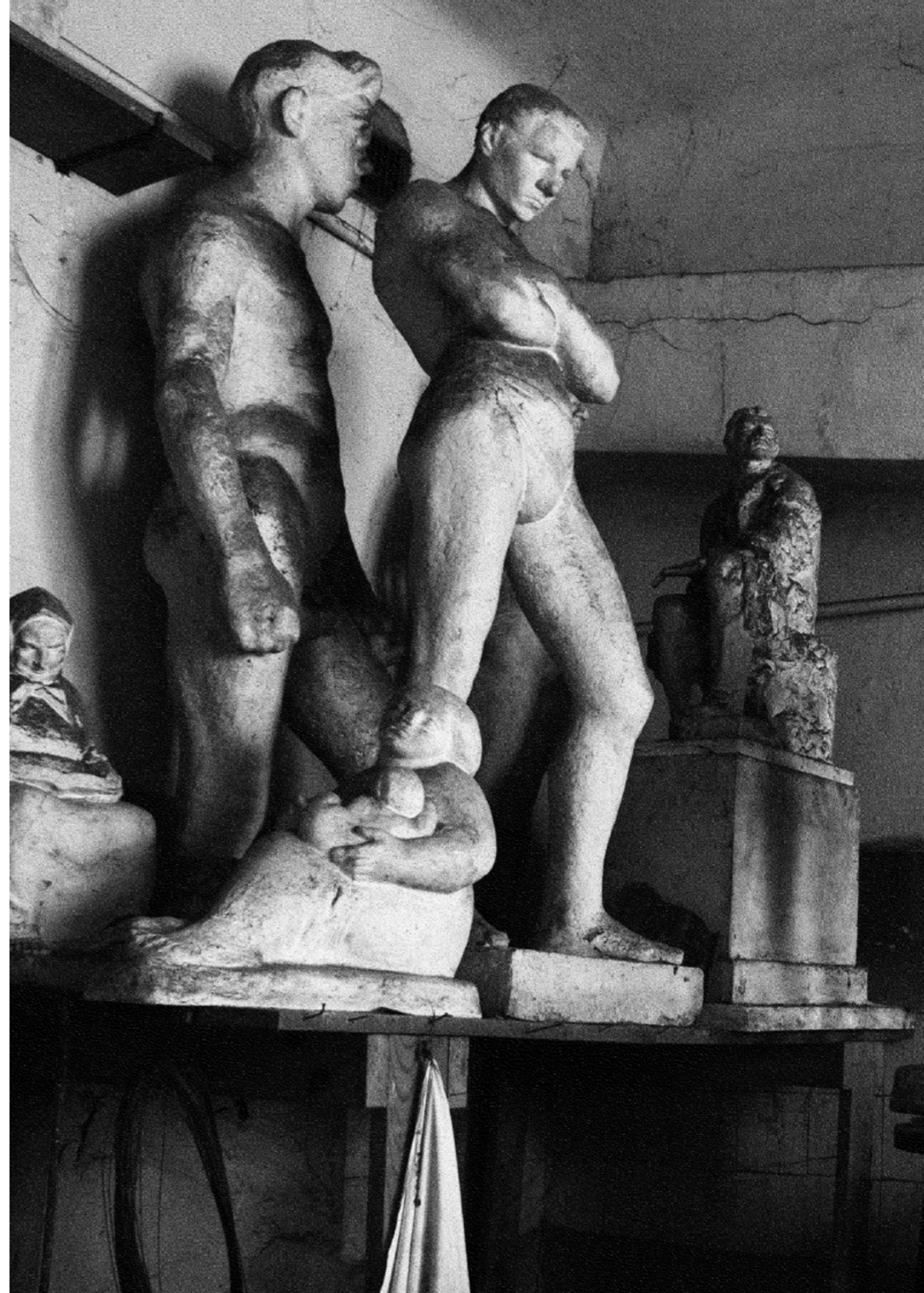
23 lipca 2015 roku
Muzeum Rzeźby im. Xawerego Dunikowskiego
w Królikarni, oddział Muzeum Narodowego
w Warszawie

Aukcja odbywa się w ramach projektu
„Figury retoryczne. Warszawska rzeźba
architektoniczna 1918-1970”

MW/Królikarnia

**MUZEUM
WARSZAWY**

 Fenix Group

Projekty pomników i rzeźb architektonicznych, socrealistyczne przedstawienia sportowców i żołnierzy, portrety wybitnych twórców kultury, postaci alegoryczne. Dzieła te, pochodzące z lat czterdziestych, pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku, nie wpisały się w kanon polskiej rzeźby, a ich autor rzadko był wzmiankowany w literaturze przedmiotu. Dziś jego prace mają wartość historyczną – są znakiem swojego czasu. Świeże, pozbawione uprzedzeń spojrzenie pozwala docenić ich walory artystyczne: dobrze zakomponowane bryły, umiejętnie uchwycony ruch portretowanych postaci, dyskretnie, lecz sugestywnie przekazane emocje.

Przez dziesięciolecia pozostawały zapomniane. Pokrywając się coraz grubszą warstwą kurzu, stały w dawnej pracowni artysty przy ulicy Koszykowej 49a w Warszawie. Cały budynek wraz ze znajdującymi się w nim ruchomościami został zakupiony przez Fenix Group – firmę zajmującą się rewitalizacją i sprzedażą lokali w historycznych kamienicach. Wiosną 2015 roku zarząd Fenix Group, odkrywszy zbiór rzeźb w przyziemiu jednej z remontowanych kamienic, zwrócił się o pomoc do Muzeum Warszawy oraz Muzeum Rzeźby w Królikarni – oddziału Muzeum Narodowego w Warszawie. Dzięki współpracy dwóch stołecznych muzeów i firmy Fenix Group udało się zorganizować błyskawiczną akcję ratunkową: spuścizna po Janie Cykowskim została zabezpieczona, wywieziona z placu budowy i zdezynfekowana. Chwilową przystań odnalezionym pracom zapewniło Muzeum Rzeźby w Królikarni, nie wszystkie jednak zostaną włączone do muzealnych inwentarzy. Część dzieł zostanie wystawiona na aukcję publiczną, która odbędzie się w czwartek, 23 lipca 2015 roku w Królikarni. Rzeźby trafią do osób prywatnych i firm, które zagwarantują im dalszą opiekę, a dochód z ich sprzedaży pomoże muzeum w dalszej realizacji misji ochrony i popularyzacji dziedzictwa kultury.

Agnieszka Tarasiuk
kuratorka Muzeum Rzeźby
im. Xawerego Dunikowskiego w Królikarni

Jan Cykowski (1915–2006)

Edukację artystyczną rozpoczął w Państwowej Szkole Przemysłu Drzewnego w Zakopanem. Po wojnie studiował rzeźbę w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, gdzie w 1953 roku uzyskał dyplom.

W latach pięćdziesiątych tworzył rzeźbę utrzymaną w duchu realizmu socjalistycznego, po gomułkowskiej odwilży pozostał wierny stylistyce realistycznej. Najważniejszym motywem jego twórczości była figura ludzka. Podejmował temat pracy (*Przędka*), walki o wyzwolenie Polski (figury żołnierzy z bronią), interesował się portretem, aktem męskim i kobiecym. Wypowiadał się zarówno w rzeźbie kameralnej, jak i w rzeźbie monumentalnej. Projektował pomniki ludzi zasłużonych dla kultury (m.in. Fryderyka Chopina, Stanisława Moniuszki czy Mikołaja Kopernika), z których większość nie doczekała się realizacji. Postacie ukazywał w sposób tradycyjny – stojące lub siedzące na wysokim cokole. Znany jest przede wszystkim jego pomnik Stanisława Moniuszki w Raciborzu (odlew z brązu) odsłonięty w 1961 roku.

Od lat pięćdziesiątych współpracował z Pracowniami Sztuk Plastycznych w Warszawie, które pod państwowym mecenatem skupiały doświadczonych i wybitnych artystów różnych dyscyplin wokół zadań związanych z powojenną odbudową kraju. Projektowano tu i realizowano zarówno rzeźby zdobiące powojenną architekturę, m.in. Pałac Kultury i Nauki, jak i pomniki. W warszawskim atelier rzeźbiarskim Pracowni Sztuk Plastycznych razem z Janem Cykowskim tworzyli tacy artyści, jak Alfons Karny czy Jan Szczepkowski.

W latach sześćdziesiątych Jan Cykowski był jednym z członków komisji – m.in. obok prof. Stanisława Lorenza (dyrektora Muzeum Narodowego), Jerzego Grabowskiego (przewodniczącego Społecznego Funduszu Odbudowy Stolicy), marszałka Mariana Spychalskiego (związanego ze Społecznym Funduszem Odbudowy Stolicy) i Marka Kwiatkowskiego (kuratora Łazienek Królewskich) – która nadzorowała odbudowę pałacu w Królikarni na siedzibę Muzeum im. Xawerego Dunikowskiego.

Jego prace były wystawiane w Polsce i za granicą; wystawy krajowe: Ogólnopolska Wystawa Plastyki w Warszawie (1952, 1954), Wystawa Zimowa w Radomiu (1953, 1954 – jako juror, 1955, 1958, 1960), wystawa *Rzeźba polska 1945–1960* w Warszawie (1960), wystawa *Rzeźba w XV-lecie PRL* w Warszawie (1961); wystawy zagraniczne: Międzynarodowa Wystawa Rzeźby w Carrarze (1957), Wystawa Sztuki Polskiej w Katanii (1959). Był laureatem nagród i wyróżnień w konkursach rzeźbiarskich, m.in. na pomniki. Jego prace znajdują się w zbiorach Muzeum Narodowego w Gdańsku, Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku, Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie, Muzeum Śląska Opolskiego oraz Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie.

Opracował: Jacek Bochiński
kustosz Muzeum Warszawy

01

Narciarz
27,5 × 14 × 27 cm. Odlew gipsowy.
Sygnowany: „Cykowski 10/10”.
Zabrudzenia, spękania, rdzawe
przebarwienia podstawy,
obtłuczone krawędzie

02

Dziewczynka z książką
60 × 35 × 46 cm
Odlew gipsowy. Stan dobry,
ubytek podstawy

03

Czesząca się
48 × 26 × 33 cm
Odlew gipsowy malowany.
Pozostałości formy
negatywowej. Ręka na zamek

04

Kobieta zakładająca pończochę. 35 × 30 × 45 cm. Odlew gipsowy. Stan dobry. Rzeźba podzielona na elementy łączone na zamki

05

Poetka
50 × 18 × 20 cm
Odlew gipsowy. Szkic.
Pozostałości gliny i formy
negatywowej w zagłębieniach

06

Poeta
65 × 20 × 28 cm
Odlew gipsowy. Szkic.
Przebarwienia, pozostałości
formy negatywowej
w zagłębieniach

07

Poeta. 36 × 11,5 × 13,5 cm. Odlew gipsowy. Szkic. Ślady po mikroorganizmach

08

Chopin
71 × 33 × 42 cm
Odlew gipsowy. Postument.
Szkic. Ubytki podstawy,
widoczny szew po odlewie,
zabrudzenia powierzchni

09

Moniuszko (w okularach)
39 × 12 × 15 cm. Odlew gipsowy
obrabiany narzędziem. Ścięta
lewa noga – wystaje metalowa
konstrukcja

10

Moniuszko
195 × 60 × 83 cm
Odlew gipsowy malowany
farbą. Liczne wybarwienia,
wżery i zacieki, zachłapania
farbą i zaprawą gipsową,
ślady po mikroorganizmach,
na podstawie okrągła rdzawa
plama, pęknięcie na podstawie

11

Moniuszko
38 × 13 × 16 cm
Odlew gipsowy. Szkic

12

Kopernik
49 × 20,5 × 25 cm
Odlew gipsowy. Szkic.
Na podstawie napis
ołówkiem: „128 Kopernik”.
Rysy i ubytki krawędzi

13

Kopernik
86 × 41 × 51 cm
Odlew gipsowy. Spękana, obtłuczona
podstawa, przebarwienia, plamy
po mikroorganizmach, wżery,
pozostałości formy negatywowej

14

Chopin
100 × 38 × 48 cm
Odlew gipsowy. Popękana
podstawa, ubytek narożnika,
część podstawy zrekonstruowana
w innym materiale

15

Chopin w długim płaszczu
92 × 36 × 48 cm. Gips. Brak
palca lewej dłoni, pęknięta
podstawa

16

Odra
57 × 40 × 22 cm
Odlew gipsowy.
Tytuł ryty na froncie
podstawy. Ślady po
mikroorganizmach,
żółte przebarwienia

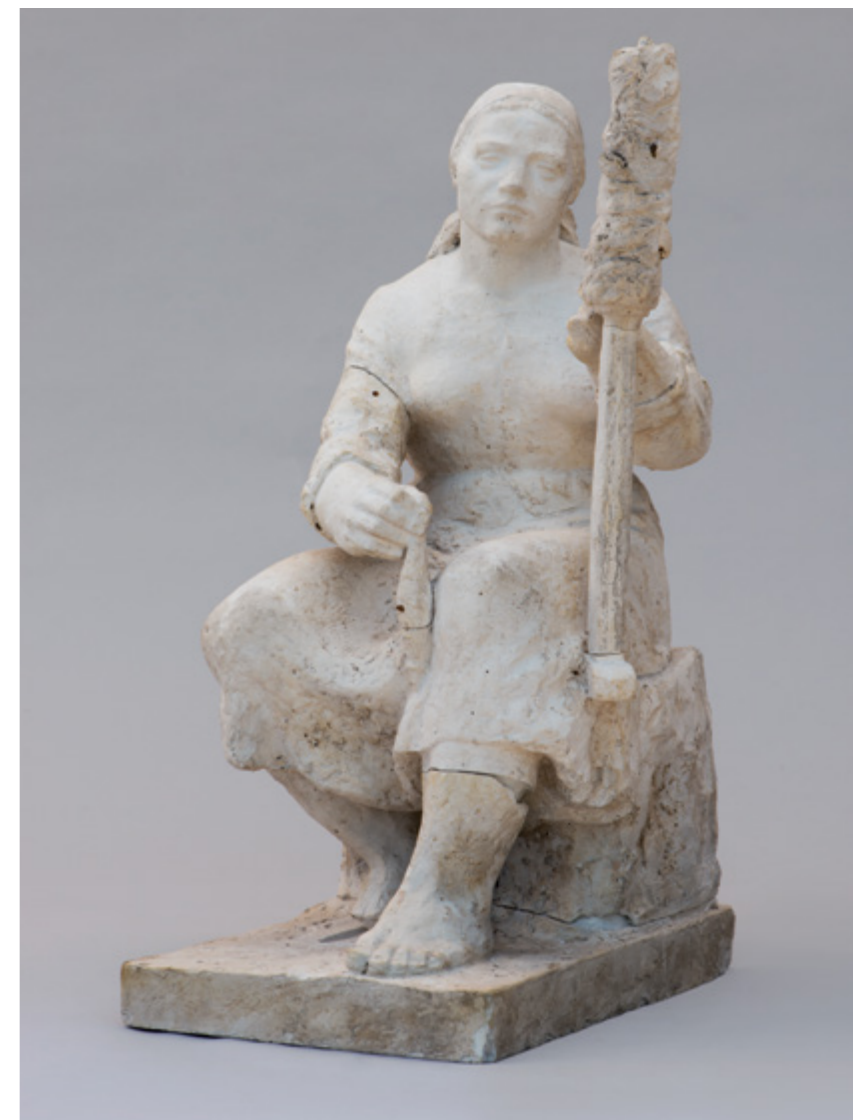

17

Głowa kobiety
37 × 21 × 27 cm
Odlew gipsowy. Stan dobry,
pozostałości gliny i formy
negatywowej

18

Przędka
63 × 33 × 43 cm
Odlew gipsowy szelakowany.
Ręce i podstawa łączone na
zamki. Ubytek formy prawej
stopy, brak części podstawy

19

Popiersie kobiety
60 × 52 × 33 cm. Odlew
gipsowy nieretuszowany.
Powierzchnia pomalowana.
Zabrudzenia w zagłębieniach
formy

20

Mazur
63 × 66 × 39 cm. Odlew gipsowy.
Szkic. Liczne wybarwienia, pozostałości
gliny w zagłębieniach formy, drobne
spękania i ubytki

21

Żołnierz
60 × 19 × 14 cm
Odlew gipsowy. Zacieki,
wżery, wyługowania
i przebarwienia
powierzchni

22

Siedzący mężczyzna
47 × 18,5 × 33 cm
Odlew gipsowy.
Stan dobry, nieliczne
przebarwienia

23 *Kompozytor*. 38 × 12 × 16 cm. Odlew gipsowy. Szkic

24

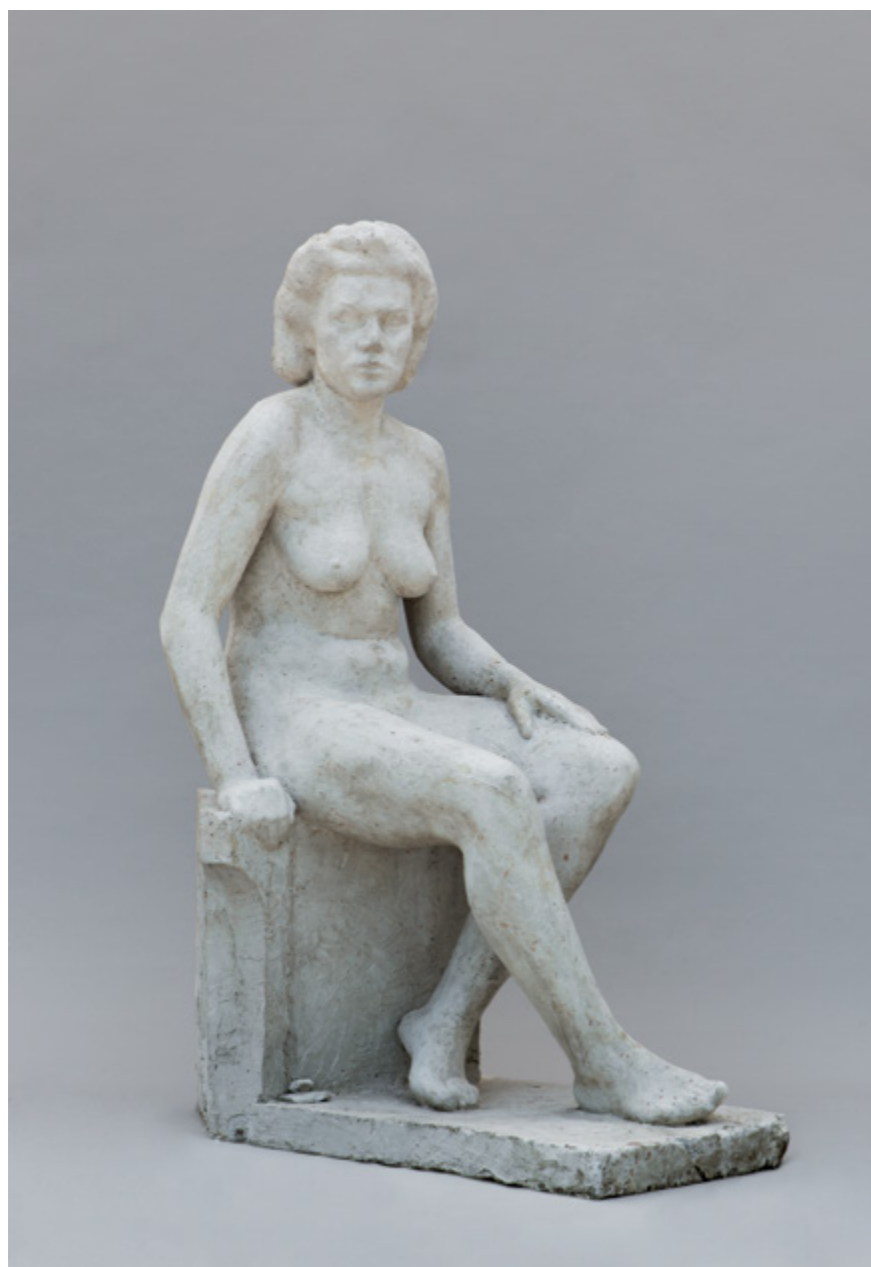
Pieta – Oświęcim
95 × 61 × 54 cm
Odlew gipsowy
na wysokim
architektonicznym
postumencie.
Na podstawie napis
ołówkiem: „Pion #45”

25

Pieta – Oświęcim
61 × 50 × 39 cm. Odlew
gipsowy. Na podstawie napis
ołówkiem: „Pieta #44”.
Ubytki krawędzi podstawy

26

Akt kobiecy
140 × 55 × 98 cm. Odlew gipsowy.
Na dużych fragmentach powierzchni pokryty farbą (?) tworzącą gładką błyszczącą warstwę z charakterystyczną siatką spękań. Podstawa spękana, ubytki, liczne zachłapania

27

Akt kobiecy
125 × 38 × 26 cm. Gips malowany.
Zniszczenia mechaniczne – spękane nogi na wysokości goleni (związane sznurkiem), autorskie uzupełnienia – biały gips malowany farbą wodną (nos, lewy łuk brwiowy, stopy, podstawa, szew po odlewie)

28

Madonna z Dzieciątkiem
49 × 16,5 × 13,5 cm. Odlew
gipsowy. Szkic. Główka Jezusa
odcięta, umocowana na zamek

29

Madonna z Dzieciątkiem
40 × 17 × 26 cm. Odlew gipsowy. Szkic

30

Madonna z Dzieciątkiem – płaskorzeźba
33 × 22 × 7 cm. Odlew gipsowy obrabiany
narzędziem. Szkic. Brak Dzieciątka (szkic
ołówkiem)

31

Madonna z Dzieciątkiem
65 × 21 × 21 cm.
Odlew gipsowy. Szkic.
Przemodelowany. Na
wysokości szyi i na prawym
przedramieniu ubytki
z widoczną metalową
konstrukcją

32

Madonna
59 × 16 × 16 cm. Odlew
gipsowy przemodelowany
narzędziem. Szkic. Widoczne
linie nakreślone ołówkiem

33

Baba z workiem na plecach
52 × 26 × 43 cm. Odlew
gipsowy. Model do przekuwania
(osadzone punkty). Na
podstawie ryta sygnatura:
„Cykowski Jan. 1960”. Ubytki
podstawy na lewym łokciu
i prawym barku, zacieki
i przebarwienia

34

Kobieta z dzieckiem
45 × 30 × 46 cm. Odlew gipsowy malowany.
Zaplamienia po mikroorganizmach,
przebarwienia, stopa uzupełniona
w narzucie

35

Przekupka
76 × 53 × 53 cm
Odlew gipsowy. Stan dobry

36

Żniwiarka. 45 × 24 × 28 cm. Odlew gipsowy szelakowany. Podzielony do odlewu – części łączone na zamki. Rysy, zabrudzenia

37

Siedząca dziewczynka z kwiatami
68 × 40 × 29 cm. Odlew gipsowy. Szkic. Ubytki na prawym ramieniu i lewym łokciu, przemodelowana prawa dłoń

40

Krasnal z miską i łyżką
20 × 15 × 13 cm. Odlew gipsowy. Stan dobry, nieliczne przebarwienia, resztki formy negatywowej

41

Krasnal z fujarką
19,5 × 13 × 15 cm. Odlew gipsowy. Szkic. Pęknięty na szwie bocznym

38

Destrukt
66 × 34 × 37 cm. Odlew gipsowy ociosany narzędziem. Widoczna konstrukcja z drutu i pakul

39

Głowa dziecka
31 × 27 × 23 cm. Odlew gipsowy obrabiany nożem. Szkic

42

Krasnal z piórem
18 × 14 × 16 cm. Odlew gipsowy. Szkic. Stan dobry

43 *Portret kobiety (na kostce)*. 60 × 22 × 30 cm. Odlew gipsowy. Na bocznej ścianie sygnowany ołówkiem: „J. Cykowski”. Ubytki krawędzi podstawy

44

Głowa Chrystusa
25 × 15 × 18 cm. Gips.
Osadzona na metalowym
pręcie – prawdopodobnie
przygotowana do przekucia

45

Portret kobiety (głowa)
40 × 19 × 26 cm. Odlew gipsowy
malowany białą farbą

46

Głowa kobiety
45 × 18 × 26 cm. Odlew gipsowy. Ubytki na szwie
i krawędziach, otarcia na lewym obojczyku, zacieki

47 *Głowa męska.* 62 × 25 × 32 cm. Odlew gipsowy. Ubytki formy na uszach, zabrudzenia narożnika podstawy

48

*Portret Agatiny
Trovato-Skoniecznej*
z 1954 roku
30 × 23 × 30 cm
Odlew gipsowy. Zabrudzenia,
wżery, spękania, plamy na
lewym łuku brwiowym

49

Głowa dziecka
40 × 19 × 23 cm. Odlew gipsowy
malowany farbą. Na froncie podstawy
sygnowany ołówkiem: „Cykowski”.
Wżery na lewym oku, obite lewe ucho

50

Głowa męska (na kostce)
45,5 × 22 × 24 cm. Odlew gipsowy patynowany.
Ubytek czubka nosa i czoła nad lewą brwią, uszkodzona
podstawa, na karku napisane ołówkiem „X”

51

Saper
40 × 30 × 36 cm
Odlew gipsowy. Szkic.
Sygnowany: „Cykowski”.
Zabrudzenia, ubytek na
prawej stopie, brak lufy
karabinu

52

*Żołnierz siedzący
z karabinem w rękach*
36 × 22 × 27 cm. Odlew
gipsowy. Szkic. Ubytek
podstawy z lewej strony

53

*Żołnierz siedzący,
z karabinem i plecakiem*
30 × 32 × 22 cm. Odlew
gipsowy. Szkic. Zabrudzenia,
zachłapania zaprawą

54

Żołnierz stojący
60 × 18 × 16 cm. Odlew
gipsowy. Zabrudzenia
powierzchni, wżery, tłuste
zaplamienia, podstawa
spękana, z ubytkami

55

Siedzący saper
40 × 27 × 39 cm. Odlew
gipsowy. Szkic z narzutu.
Zabrudzenia, plamy po
mikroorganizmach

56

Pisarka
48 × 18 × 18 cm
Odlew gipsowy. Szkic
o syntetycznej formie. Ubytek
narożnika podstawy, fałda
sukni uzupełniona w narzucie.
Na powierzchni naniesione
ołówkiem punkty

57

Konopnica
184 × 71 × 76 cm
Odlew gipsowy malowany.
Szybowany: „Jan Cykowski 1965”.
Uzupełnienia autorskie, zachłapania,
przebarwienia, wykruszone krawędzie
i narożniki podstawy

58 *Pisarka*. 46 × 18 × 17 cm. Odlew gipsowy. Obtłuczone dwa narożniki podstawy

59

Atleta
143 × 46 × 30 cm. Odlew gipsowy.
Uszkodzona podstawa, zacieki
i wżery na plecach postaci

60

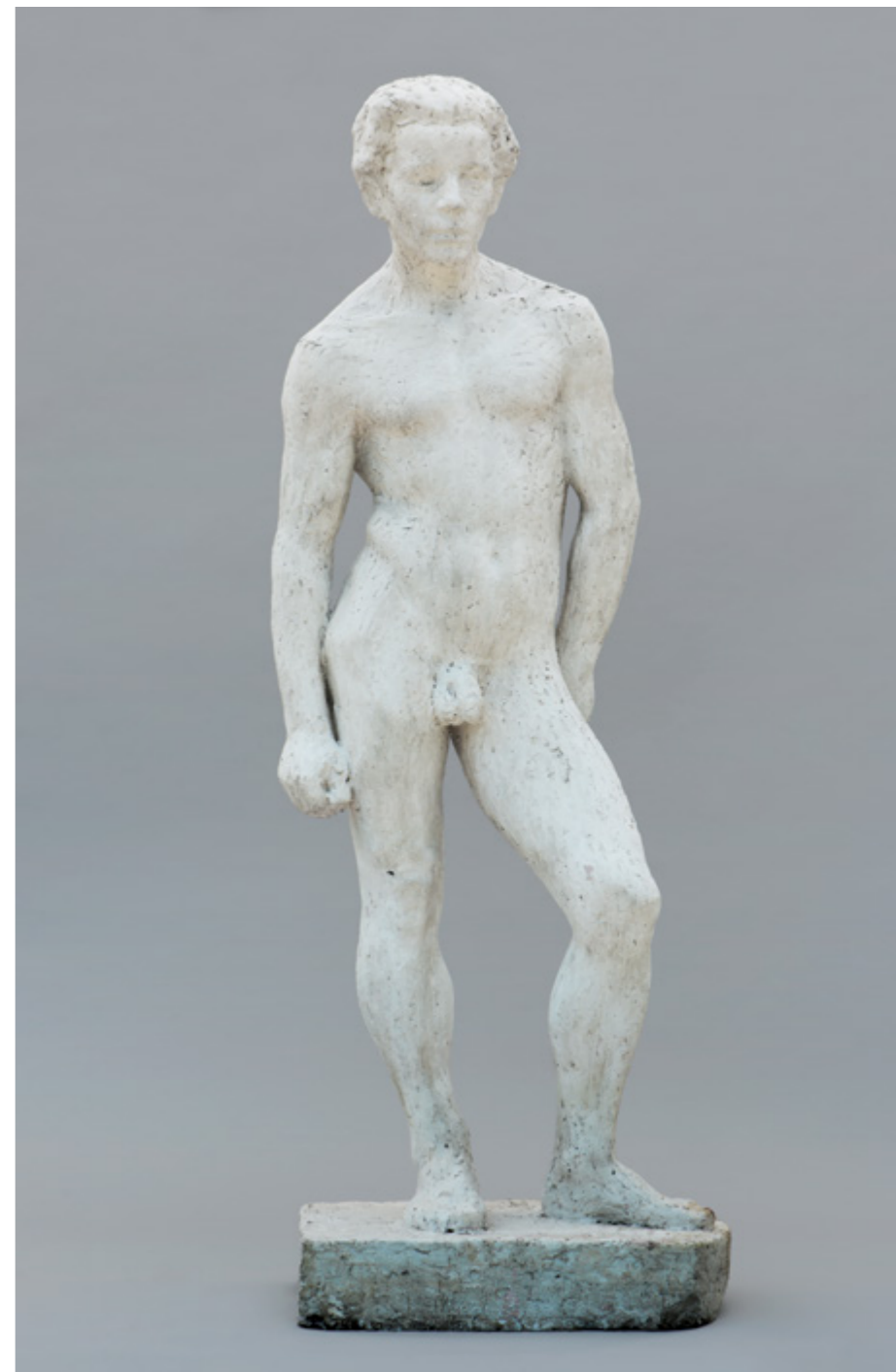
Siatkarz
44,5 × 16,5 × 19 cm
Odlew gipsowy. Szkic

61

Mężczyzna stojący w wodzie
155 × 48 × 43 cm. Odlew gipsowy
patynowany. Powierzchnia mocno
zabrudzona

62

Akt męski
174 × 60 × 41 cm. Odlew gipsowy. Ślady po
mikroorganizmach, podstawa pochłapana,
obite krawędzie, spękanie na łączeniu formy

63

Dolna połowa Madonny z Dzieciątkiem – destrukta
20,5 × 16 × 5,5 cm. Odlew gipsowy przemodelowany. Odcięta górna część – brak głowy obu postaci, ramion i torsu Madonny. Widoczne ukośne cięcia pod figurą Dzieciątka

64

Postać męska
Odlew gipsowy. Brak górnej połowy postaci

65

Wysoki postument
39,5 × 18 × 20,5 cm
Odlew gipsowy. Stan dobry, zabrudzona powierzchnia, niewielkie ubytki krawędzi

66

Poeta (łysy). 45 × 13 × 16 cm. Odlew gipsowy. Obtłuczona podstawa

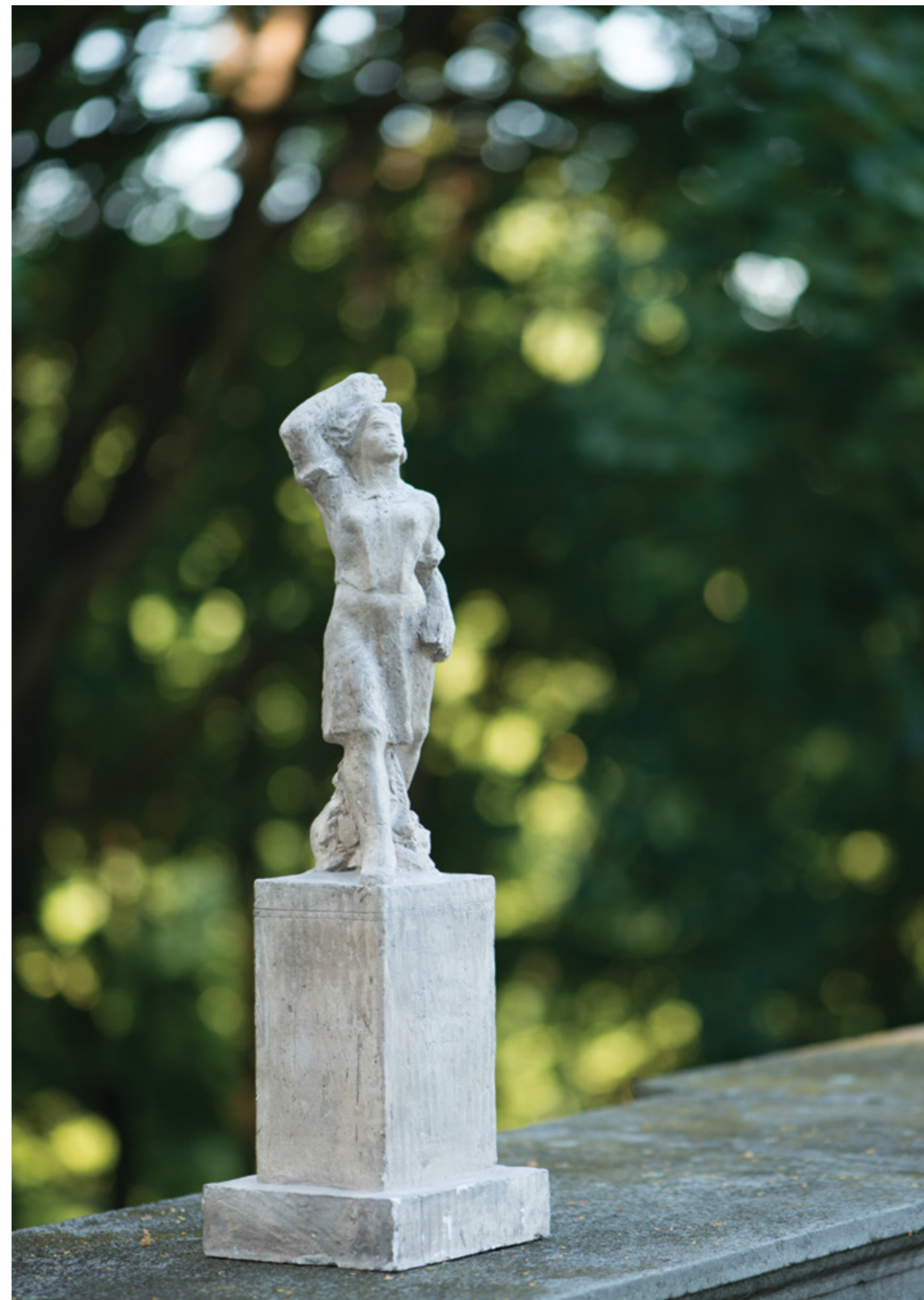
67

Syrenka - destrukta
22 × 10 × 11 cm. Odlew
gipsowy przemodelowany
narzędziem. Brak dolnej
części przedstawienia

68

*Model tablicy „Szkoła imienia
Bohaterów Warszawy”*
28 × 20 × 1,5 cm. Odlew
gipsowy. Skala 1:5

69

Pionierka. 52 × 15,5 × 14 cm. Odlew gipsowy patynowany. Otarcia narożników

70

*Postać kobieca
z ornamentem roślinnym*
21,5 × 23,5 × 3 cm. Odlew
gipsowy. Płaskorzeźba – forma
negatywowa do odcisków.
Ubytki krawędzi

72

Madonna z Dzieciątkiem
20 × 20 × 2,5 cm
Rysunek kredką i atramentem
na płycie gipsowej.
Powierzchnia szelakowana,
zachłapania woskiem

71

*Postać kobieca
z ornamentem roślinnym*
21,5 × 23,5 × 3 cm. Odlew
gipsowy. Płaskorzeźba – forma
negatywowa do odcisków.
Ubytki krawędzi

73

Motyw roślinny
21,5 × 23,5 × 2,5 cm. Gips. Płaskorzeźba – forma
negatywowa do odcisków. Ubytki krawędzi

74 *Kompozytor.* 86 × 30,5 × 33 cm. Odlew gipsowy. Szkic. Stan dobry, podstawa zachlapana zaprawą, niewielkie ubytki krawędzi

75

Fauna i flora
21,1 × 23,6 × 2,2 cm. Gips.
Płaskorzeźba – forma
negatywowa do odcisków.
Pęknięcie przez całą szerokość
na skos, obiekt w dwóch
częściach. Ubytki krawędzi

76

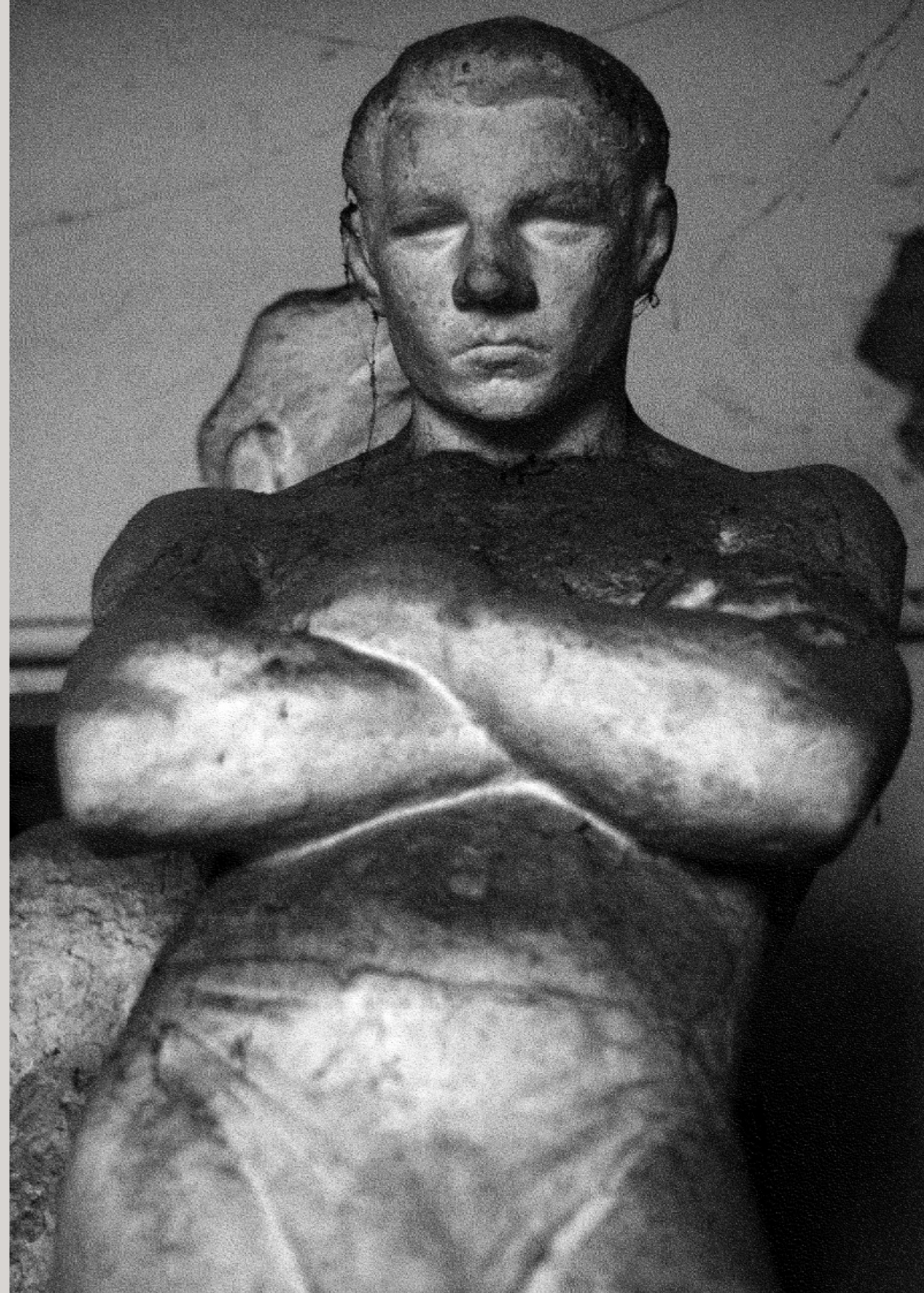
Więzień. Postać męska siedząca
71 × 28 × 38 cm. Odlew gipsowy.
Rzeźba podzielona na elementy
łączone na zamki. Zabrudzenia,
zacieki, wżery na powierzchni

77

Rodzina wieśniaków
128 × 108 × 52 cm. Odlew gipsowy.
Kolor beżowy. Pozostałości gliny i formy
negatywowej, zachłapania jasną farbą

*

**RZEŻBY
ZNALEZIONE –
AUKCJA PRAC
JANA CYKOWSKIEGO**

Teksty

Jacek Bochiński
Agnieszka Tarasiuk

Zdjęcia

Igor Oleś
Marta Banaszak

Projekt graficzny i skład

Anna Światłowska

Korekta

Paulina Sieniuc

Nakład

500 egz.

Druk

Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak

Katalog został złożony krojami Good i More autorstwa Łukasza Dziedzica,
wydrukowany na papierze Munken Pure

Copyright

Muzeum Rzeźby w Królikarni
Muzeum Warszawy
Fenix Group

Aukcja rzeźb Jana Cykowskiego oraz towarzyszący jej katalog są częścią wystawy „Figury retoryczne. Warszawska rzeźba architektoniczna 1918–1970” prezentowanej w Muzeum Rzeźby im. Xawerego Dunikowskiego w Królikarni, oddziale Muzeum Narodowego w Warszawie, ul. Puławska 113a, 02-707 Warszawa 14 czerwca – 11 października 2015

Współpraca: Muzeum Warszawy

